

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا
 وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾
 رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ
 مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّنا سَمِعنا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ
 أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
 سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا
 عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ
 ﴿١٩٤﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ
 مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا
 وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقُتِلُوا وَقُتِلُوا
 لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

توجه: آیات ابتدای هر درس فقط برای قرائت در کلاس است و نباید هیچ گونه سؤالی در امتحانات کتبی و آزمون های ورودی دانشگاه ها از این آیات طراحی شود.

«... در عالم یک چیز است که آن فراموش کردن نیست؛ اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست و اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی؛ همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفیق و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی. پس آدمی درین عالم برای کاری آمده است، و مقصود آن است، چون آن نمی گزارد، پس هیچ نکرده باشد.

اگر تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی کنم، در عوض، چندین کار دیگر انجام می دهم، گویم آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده اند. همچنان باشد که تو شمشیر جواهر نشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت. و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت. آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده ای کنی و یادیدگ زرین را بیاوری و در آن شلغم پیزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته ام! جای افسوس و خنده نباشد؟

حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است.»!

***

۱. هدف دار بودن همه موجودات این جهان ، معلول کدام صفت خداوند است؟ پاسخ: صفت حکیم بودن خداوند

۲. منظور از حکیم بودن خداوند چیست؟

۳. کلمه ی «حق» در آیه ی ﴿ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ ﴾ به چه چیزی اشاره دارد؟ پاسخ: هدفمندی آفرینش جهان هدفمند

در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؛ زیرا خالق آنها خدایی حکیم است؛
۲ (یعنی خدایی که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی دهد). قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می کند و آفرینش جهان را «حق» می داند. از آن جمله می فرماید :

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

وَمَا أَسْمَانَهَا وَزَمِينَ

وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ

وَأَنْجَهِ بَيْنَ أَسْمَانِهَا رَا بِهٖ بَازِجَهِ نِيَا فَرِيدِمِ،

پیام آیه : هدفمندی آفرینش آسمان ها و زمین و تمام موجودات آنها را جز به حق خلق نکردیم.

۴ (حق بودن آفرینش آسمان ها و زمین به معنای هدف دار بودن خلقت آنهاست) این آیه به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب شده ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه ای در حرکت است.

فیلم (۱)

بعد از دیدن این فیلم کوتاه که از سوی سازمان ناسا تهیه شده است، احساس خود را بیان کنید.
(تمامی فیلم هایی که در این کتاب معرفی می شوند، در سایت گروه قرآن و معارف اسلامی به آدرس <http://quran-dept.talif.sch.ir> در بخش «فیلم های کوتاه» موجود است).

انسان نیز مانند موجودات دیگر، از این قاعده کلی جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است. از این رو، حضرت علی علیه السلام هرگاه که مردم را موعظه می کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می کرد :

ای مردم ... هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لَهو کند و او را به خود وا

نگذاشته اند تا به کارهای لغو و بی ارزش بپردازد. ۲ پیام: بیهوده نبودن آفرینش انسان و هدفمند بودن آن

البته میان هدف انسان و موجوداتی همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت هایی وجود دارد. تفاوت هایی

۵ (ناشی از ویژگی های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات است). ۵. برخی از این تفاوت ها عبارت اند از :

۶ انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در

حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می کنند) مثلاً

* فیلم های کوتاهی که در برخی درس ها قرار داده شده است، صرفاً جهت یادگیری هر چه بهتر درس می باشد و نباید از محتوای آن در ارزشیابی مستمر و پایانی سؤال طراحی شود.

۴. حق بودن آفرینش آسمان ها و زمین به چه معناست؟

۵. تفاوت های میان هدف انسان و موجوداتی همچون حیوان و گیاه ناشی از چیست؟

۶. تفاوت های انسان با حیوان و گیاه را بنویسید؟

دانه گندم به صورت **طبیعی** در جهت رسیدن به هدف نهایی خود یعنی تبدیل شدن به خوشه‌ای با دهها دانه حرکت می‌کند و یا نهال کوچک خرما در مسیر رسیدن به نخلی تنومند پیش می‌رود.

۴) انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعداد های محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعداد های مادی و معنوی است) به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعداد های گوناگون خویش را به کمال رساند.

۳) انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد) او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. این انسان بی‌نهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده. (در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند؛ چنان‌که گویی راهشان پایان یافته است) ۶

اختلاف در انتخاب هدف

وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم؛ چنان‌که اختلافی در هدف‌ها وجود دارد که ابتدا سردرگم می‌شویم که به راستی، کدام انتخاب درست و همسو با میل بی‌نهایت طلب انسان و استعداد های فراوان مادی و معنوی اوست و کدام یک این‌گونه نیست؟ کسانی که دنبال پول و ثروت‌اند، برخی دل‌ها به کشف اسرار جهان سپرده‌اند، برخی به دنبال جاه و مقام‌اند، دسته‌ای خدمت به خلق را سرلوحه زندگی خود قرار داده‌اند، گروهی به هنرمندی و نقش‌آفرینی در عرصه‌های هنری می‌اندیشند، گروهی نیز در آرزوی قهرمانی در ورزش، پیوسته می‌کوشند و ...

فعالیت کلاسی

به نظر شما منشأ این اختلاف‌ها در انتخاب هدف چیست؟

.....
.....

قسمت دوم جواب ۷

هرکس با **بینش و نگرش** خاص خود به سراغ هدفی می‌رود. (اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعداد های گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد) پس این اختلاف در هدف‌ها، (ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد) ۷

قسمت اول جواب ۷

معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی

با توجه به تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها، برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم. بدین وسیله، هدف‌های زندگی را به درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف خواهیم کرد.

خدای رحیم و مهربان که از همه به ما مهربان‌تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر است، در این مورد ما را هدایت و راهنمایی کرده و معیار انتخاب هدف را مشخص فرموده و آثار و نتایج آن را نیز یادآور شده است.

تدبیر

برای رسیدن به معیارهای انتخاب هدف، در ترجمه آیات تدبیر کنید و با تأمل در آنها و ارتباط دادن آنها به یکدیگر، پیام‌های صفحه بعد را تکمیل کنید و آیاتی را که این پیام‌ها از آنها استخراج می‌شوند، مشخص نمایید.

■ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم – و به هر کس اراده کنیم – می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.
سوره اسراء، آیه ۱۸

و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.
سوره اسراء، آیه ۱۹

■ بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.

سوره بقره، آیه ۲۰۰

و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.
سوره بقره، آیه ۲۰۱

اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع الحساب است.
سوره بقره، آیه ۲۰۲

■ آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟
سوره قصص، آیه ۶۰

۸. هدف های اصلی و فرعی هر دو خوب می باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. غ

۹. اهداف فرعی نباید مانعی برای رسیدن به اهداف اصلی باشند. غ

پیام	آیات مرتبط با پیام
■ برخی از هدف ها و دل بستگی ها محدود و پایان پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد های مادی ما هستند.	سوره اسراء، آیه ۱۸
■ اگر کسی این هدف ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.	سوره اسراء، آیه ۱۸
■ اگر کسی فقط این هدف ها را انتخاب کند در آخرت بهره ای نخواهد داشت	سوره اسراء، آیه ۱۸ - سوره بقره آیه ۲۰۰
■ برخی هدف ها پایان ناپذیر و همیشگی اند و پاسخگوی استعداد های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.	سوره اسراء، آیه ۱۹ - سوره بقره آیه ۲۰۱
■ اگر کسی این هدف ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و سعی و تلاش به هدف خود خواهد رسید.	سوره اسراء، آیه ۱۹
■ هدف های پایان ناپذیر همان هدف های اخروی هستند.	سوره اسراء آیه ۱۹ - سوره بقره آیه ۲۰۱ - سوره قصص آیه ۶۰
■ هدف های پایان پذیر همان هدف های دنیوی هستند.	سوره اسراء آیه ۱۸ - سوره بقره آیه ۲۰۰
■ اصل قرار گرفتن هدف های اخروی، مانع بهره مندی انسان از نعمت های دنیایی نمی شوند.	سوره بقره، آیه ۲۰۱ و ۲۰۲
■ اگر هدف های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف های اخروی می شوند.	آیه ۱۸ سوره اسراء و آیه ۲۰۰ سوره بقره
نتیجه: برنامه ریزی انسان باید در برگیرنده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به گونه ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف های دنیوی فرعی و تابع آنها باشند.	

همان طور که با تدبیر در آیات دیدید، اینجا سخن از هدف های اصلی و فرعی است، که هر دو خوب می باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. ^۳ **اندیشه و تحقیق** تلاش برای رسیدن به نعمت های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی های پایدار باز بمانیم) ^۳ **اندیشه و تحقیق**

فیلم (۲)

- ۱- به نظر شما چه چیز باعث شد ادواردو آنیلی، فرزند مدیر و مالک کارخانه های اتومبیل سازی فیات، فراری و مازراتی و صاحب باشگاه یوونتوس به همه این دارایی ها پشت کند؟
- ۲- ارتباط این فیلم را با بحث هدف های اصلی و فرعی بیان کنید.

با دقت در حالات اطرافیان و شنیده‌هایتان از احوال دیگران، فهرستی از اهداف انسان‌های مختلف تهیه کنید و با توجه به آنچه از فعالیت تدبیر آموختید، آنها را در جدول زیر تفکیک کنید.

اهداف و دل‌بستگی‌های اصلی	اهداف و دل‌بستگی‌های فرعی
.....۱-	.....۱-
.....۲-	.....۲-
.....۳-	.....۳-
.....۴-	.....۴-
.....۵-	.....۵-
.....۶-	.....۶-
.....۷-	.....۷-
.....۸-	.....۸-

۱- فعالیت‌هایی که با علامت (*) مشخص شده‌اند، فعالیت‌های واگرا هستند و فقط برای ارزشیابی مستمر استفاده می‌شوند و در امتحانات پایانی و آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها نباید از آنها سؤال طرح شود.

برترین هدف

اشاره به هدف جامع

حتماً این مصرع از شعر زیبای مولوی را شنیده‌ای که می‌گوید:

چون که صد آمد نو هم پیش ماست

این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند.

هدف‌هایی هستند که

برخی هدف‌های زندگی، نیز این گونه‌اند؛ یعنی در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. به‌میزانی که این گونه هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».

حال به نظر شما در میان هدف‌های اصلی، برترین و کامل‌ترین هدف کدام است؟ هدفی که رسیدن به آن مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز باشد؟

با توجه به دو ویژگی^{۱۲} «متنوع بودن استعداد‌های انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف، کامل‌تر است. بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعداد‌های متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود و نهال وجود ما را به درختی پربار و زیبا تبدیل کند به طوری که سراسر وجود ما را شادایی، بالندگی و شور و نشاط فرا گیرد.^{۱۳}

امیرالمؤمنین علی علیه السلام را ببینید! ایشان رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آغاز کرد و جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد. وقتی به شخصیت ایشان می‌نگرید، می‌بینید که ایشان در میدان علم و دانش، رشادت و جنگاوری، سخنوری و خطابه، مهربانی و دوستی، پهلوانی و جوانمردی، نیایش و عبادت، حق‌طلبی و عدالت، پس از رسول خدا صلی الله علیه و آله بی‌نظیر است. راستی ایشان چه چیزی را مقصود و هدف خود قرار داده که به همه این زیبایی‌ها دست یافته است؟

***

فیلم (۳)

بعد از دیدن این فیلم کوتاه، به سؤال زیر پاسخ دهید:
خدا ما را خلق کرد تا به کجا برسیم؟

۱۲. با توجه به کدام ویژگی‌های انسان، ما می‌توانیم هدف کامل‌تری را انتخاب کنیم؟

۱۳. برترین هدف اصلی ما انسان‌ها، چگونه هدفی است؟

۱۴. مقصد و هدف نهایی انسان چه چیزی است؟ چرا؟

پاسخ: تقرب و نزدیکی به خداوند - زیرا او سرچشمه ی همه ی خوبی ها و زیبایی ها و کمالات است.

۱۵. آیا نزدیکی و تقرب به خداوند یک نزدیکی مکانی و ظاهری است؟ توضیح دهید؟

هرکس اندکی تأمل کند، می بیند که در ذات خود در جست و جوی سرچشمه خوبی ها و زیبایی هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست. این سرچشمه، همان خداوند است که خالق همه کمالات و زیبایی هاست؛ او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی هایش حد و اندازه ندارد. هر کمال و خوبی از او سرچشمه می گیرد و در جهان گسترده می شود.

پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است. به راستی جز او چه کسی و چه چیزی می تواند برترین و اصلی ترین هدف ما باشد؟ چه کسی جز او می تواند روح پایان ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفا شدن استعداد های متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد؟ اگر روح انسان بی نهایت طلب است و خوبی ها را به صورت بی پایان می خواهد، شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد.

البته (نزدیکی و تقرب به خداوند، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند. نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است، همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری است. خدا سرچشمه زیبایی ها و خوبی هاست و انسان ها به میزانی که زیبایی ها و خوبی ها را کسب کنند به خدا نزدیک تر می شوند) ۱۵

افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره های مادی زندگی استفاده می کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک تر می کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می سازند.

پیام ایه :

راه رسیدن به

نعمت های دنیوی و اخروی

انتخاب خداوند به عنوان

هدف اصلی زندگی است

هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا

فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ نِعْمَتٌ وَ پاداش دنیا و آخرت نزد خداست. ۱

البته این هدف، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می طلبد؛ همان طور که دستیابی به گوهرهای گران قدر دریاها، پشتکاری شگرف می خواهد.

ای دوست، کنگر بهتر یا آن که کنگر سازد؟
خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟
ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو؟
یا آن که برآرد گل، صد زرگس تر سازد؟

پیام بیت ها :

انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی

۱- سورة نساء، آیه ۱۳۴

ای عقل تو به باشی در دانش و در پیش؟ یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

***

تدبیر

به نظر شما برنامه زندگی روزانه من و شما چگونه باید باشد تا براساس آیه زیر، تمامی اعمال و زندگی ما برای خدا باشد؟

۱. برنامه ریزی داشته باشیم و زمان را به غفلت سپری نکنیم
۲. زندگی خود را بر محوردستورات خدا و پیامبرش تنظیم کنیم

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي **بِگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من**
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ **برای خداست که پروردگار جهانیان است.**

بیشتر بدانیم

کارکاتور از حسین صفایی

چرا کاریکاتورها خنده دارند؟

حتماً شما کاریکاتورهای زیادی از اشخاص مختلف دیده‌اید. تفاوت کاریکاتور با تصویر واقعی اشخاص این است که در کاریکاتور، بین اعضای بدن شخص تناسب وجود ندارد. عضوی بسیار کوچک طراحی می‌شود و عضوی بیش از اندازه بزرگ و همین قیافه ناموزون موجب خنده بیننده می‌شود.

روح و روان انسان مانند جسم او دارای اعضا و بخش‌های گوناگون است. اعضای روح انسان همان استعدادها و تمایلات درونی اوست. ما برای داشتن یک شخصیت کامل، بایستی در تمام استعدادهای درونی خویش به صورت متناسب رشد کنیم تا مبادا درون ما به دلیل توجه بیش از حد به یک استعداد و غفلت از سایر استعدادها درونی، حالت کاریکاتوری پیدا کند.

مثلاً فرد دانشمندی را در نظر بگیرید که در زمینه علمی در عالی‌ترین مرتبه و جایگاه قرار دارد اما هیچ توجهی به دیگران ندارد و از اخلاق خوبی برخوردار نیست. آیا این فرد شخصیت کاریکاتوری ندارد؟ متأسفانه بسیاری از انسان‌ها بیشتر عمر خود را صرف یک استعداد خود می‌کنند و از سایر استعدادها غافل می‌شوند. عده‌ای فقط دغدغه کسب علم دارند، عده‌ای فقط دنبال خوشحال کردن دیگرانند و عده‌ای ...

پاسخ ۱: همانطور که در این شعر با آمدن عدد بزرگی مثل صد، اعداد کمتر از آن را نیز ما داریم در زندگی هم ما باید هدف جامعی را انتخاب کنیم که با رسیدن به آن به تمام هدف های دیگر زندگی نیز برسیم. آن هدف جامع، تقرب و نزدیکی به خداوند است.

این در حالی است که موفقیت و رستگاری ما تنها از طریق رشد متناسب همه استعدادهایمان میسر می شود و این امر وقتی تحقق پیدا می کند که ما در طول زندگی خود در مسیری قدم برداریم که در آن مسیر بتوانیم همه استعدادهای خود را شکوفا کنیم و نقایص و کاستی هایمان را برطرف کنیم. و این مسیر همان مسیر قرب به خداست که جامع و دربردارنده همه خوبی ها و کمالات است؛ زیرا خداوند خود کامل است و همه خوبی ها را در حد کمال خود دارد و کسی که در مسیر نزدیک شدن به او گام بردارد، می تواند رنگ و بویی خدایی بگیرد و همه استعدادهای خود را به صورت متناسب رشد دهد.

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

رنگ خدایی بپذیرید و چه رنگی از رنگ خدایی بهتر است و ما تنها او را عبادت می کنیم.

پاسخ ۲: الف) زیرا با انتخاب هدف جامع تقرب و نزدیکی به خداوند به اهداف دیگر زندگی نیز می رسند.
ب) زیرا آن یک هدف فرعی است و ممکن است برای رسیدن به این هدف دست به هر کاری بزند. و به اندیشه و تحقیق این صورت زندگی دنیوی و اخروی خود را ببازد.

۱- شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟
۲- دلیل بیاورید:

الف) زیرک ترین افراد این جهان، مؤمنان هستند.

ب) کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد، دچار خسران می شود.

۳- شخصی می گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود» با او موافقید یا خیر؟ چرا؟ **جواب صفحه ی ۸**
۴- حکایت زیر را بخوانید و با توجه به آن به سؤال پاسخ دهید.

«مسافری در سفر خود به یک دو راهی رسید. از پیرمردی که در آنجا نشسته بود پرسید: من از کدام یک از این دو راه باید بروم؟ پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر جواب داد: نمی دانم! پیرمرد گفت: وقتی نمی دانی به کجا می خواهی بروی، تفاوتی نمی کند که کدام راه را انتخاب کنی!»

به نظر شما این حکایت، با کدام یک از بخش های درس در ارتباط است؟ چرا؟

به انتخاب هدف زندگی ارتباط دارد - زیرا همانگونه که مسافر با ندانستن هدف و مقصد نمی داند که به کدام مسیر باید برود شخصی که هدف زندگی اش را انتخاب نکرده تمام زندگی و اعمالش نیز برابر با سرگردانی و تلف کردن عمر است.